

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 18. VI aastakäik

15. septembril 1931.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	" 1.50
Välismaale . . .	" 5.00
Poolaastas . . .	" 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 40.00
1/2 " . . .	" . . .
1/4 " . . .	" . . .

Kaanekülgedel kokkuleppel

SISU: Uuest tööaja korraldusest tööstuses. Mis arvab Kaubandus-tööstuskoda haiguskindlustuse seaduse eelnõust. Uus tollitariif tekitab tööstusmasinate sisseveole takistusi. Veeteede valitsuse üleskute meritegelasile. Miks nõutakse Soome sadamais mele laevade ümbermõõtmist. Kaubandus-tööstuskoja teateid. Äride register. Abieluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Ettevõtete tegevusest. Toiduainete turg. Välisborsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Elukinnitus uutel alustel

Tunduvalt alandatud uued preemiad

Kõigi võimalikkude soodustusega uued kinnitusefingimused

Tänapäeva oludele hästi sobivad uued ja moodsad kinnituseviisid

Tasuta perioodiline arsflik nõuanne kinnitatuile

Sääraseid soodustusi pakub Teile elukinnitus

EESTI LLOYD'is

Uuest tööaja korraldusest tööstuses.

Töölise rahulolematuse põhjusi.

Mida tuleb silmas pidada tööstureil seaduse maksmahakkamisel.

1. septembrist hakkas maksuma tööstushke käitiste tööaja seadus ehk lihtsalt 8-tunnilise tööpäeva seadus. Olukord, mis selle seadusega tekib tööstusettevõttele, on uudne peaaegaliselt väike- ja kesktööstuses juba aastaid peetakse kinni 8-tunnilisest tööpäevast. Kuid ka siin on uudne lõunavaheajast kinnipidamise nõue ja 50-protsendilise lisatasu maksmise kohustus töölisele seadusega võimaldatud ja lubatud isegi sunduslike ületunnitööde puhul. See puudutab aga töölise huve kahes tähtsas küsimuses. Kui suur osa ettevõtete seni tuli toime lõunavaheajata ja seega töölistonnale 8-tunniline tööpäev absoluutselt oli kindlustatud, siis pikendab $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ -tunniline lõunavaheaeg samavõrra ka töölisele tööl oleku aega. Seega tundubki töölisele, et nende huvide kaitseks mõeldud tööaja seadus tegelikult rikub nende huve. Lõunavaheaja küsimus on omaette probleem, mida raske on üldises mõttes lahendada nii, et sellega kõik jääksid rahule. Ettevõtte töötulemuste, resp. produktsiooni, huvides on paratamatult tarviline, et töölised 8-tunnilise tööaja kestes saaksid väikese puhkuse ja töötamisel kaduma läinud energia saaks värskendust toiduvõtmisega. Ka töölise tervishoiu mõttes oleks see tarviline. Ometi ei saa iga ettevõtte töötehnilisil põhjusil oma käitist korraldada edukalt mõne tunni pärast järgnevate vaheaegade juures. Samuti ei tee paljudes ettevõtetes raskusi töölisele võimaldada toiduvõtmist ka töö edasikestmisel, kus see töötehniliselt on läbiviidav. See näitabki, et otstarbekohane pole mitte üldiselt maksmapandud norm sunduslikust lõunavaheajast, nagu see uues tööaja korraldamise seaduses on ette nähtud, vaid lõunavaheaja määramine oleks tulnud jätta käitise valdaja ja töölistonnale vaheliseks asjaks. Sellega oleks ka ära võetud töölistel põhjus nurisemiseks. Uue seaduse § 6-da viimne lõige annab küll sotsiaalministrile õiguse seadusega fikseeritud lõunavaheaja lühendamiseks või täiesti ärajätmiseks üksikuis tööharedes, kuid sellega normi üldises mõttes siiski ei saa muuta. Kui tahetakse küsimust otstarbekohaselt lahendada, on seaduse muutmise paratamatu.

Halvem on lugu 50-protsendilise lisatasu maksmise kohustusega töölisele ületunnitööde

puhul. Seadus näeb ette terve rea ületunnitööde võimalusi, mis on tingitud mitmesuguseist käitise korralikku tegevust takistada võivaist asjaoludest. Need ületunnitööd on loomulikult paratamatult tarvilised, kui tööstusettevõtte korralikult tahab tegutseda. Seepärast lubab ka seadus sarnaseid ületunde palgalepingu põhjal töölisele sunduslikeks teha. Ometi on ka nende ületunnitööde suhtes, millisteta käitis isegi pikemaks ajaks võiks seisma jääda ja seega töölised tööta seista, ette nähtud 50-protsendilise lisatasu maksmise nõue. Oleme algusest peale seda rõhutanud, et tööaja seadusega ei reguleerita töölise palku. See asjaolu on aga seaduse algatajate poolt jäänud tähele panemata. Siit järgnebki suurim pahe tööliskonnale ja nimelt palkade vähenemise näol. Majanduslik olukord ei võimalda meie tööstureile lisakulusid kanda ületunnitööde lisatasude maksmiseks. Siit järgneb tarvidus töölisele töötasu normaaltööaja eest maha kärpida, et tarviliste ja võimalike ületunnitööde puhul maksetav lisatasu ei ületaks summat, mida tööstur oma valmistuskuludes töölise palkadena on arvestanud. Need nähtused ongi juba enne seaduse maksmahakkamist aset leidnud ja seega on seadusega töölisele anda tahetud lisateenistus seaduse loojate karuteeneks töölisele, viimaste töötasu vähenemise mõttes. Ka siin ei paranda asja muu kui vastav seaduse muutmise seadus.

Uus seadus seab tööstureile ette rea nõudmisi, mida nad peaksid silmas pidama, kui nad ei taha sattuda protokollide ja trahvide saju alla.

Seni kui püsib paragraaf sundusliku lõunavaheaja kohta, tuleb seda töölisele võimaldada $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ tunni kestusel mitte hiljem kui 5 tundi pärast töö algust. Selle nõude rikkumine võib tööstureile tuua karistuse kuni 3-kuise aresti või kuni viiesajakroonilise rahatrahvi näol. Kui aga tööaeg on normaalselt alla 8 tunni või kui töötatakse kolme vahetusega, võib lõunavaheaeg ära jääda.

Sama karistus ootab tööandjat ka muude seaduse eeskirjade rikkumise puhul, nagu seaduse poolt lubatud ületunnitööde üle mitteteatamine või nendeks mitte luba küsimine, välja arvatud sunduslikud ületunnitööd, või juhtumil, kui tööandja unustab ületunnitöödeks nõusoleku annud töölisel või käitisevanemalt või käitise töölise

nõukogult allkirja võtta nõusoleku resp. kokkuleppe kohta; samuti kui käitises tehtud ületunnitööd pole sisse kantud sellekohasesse arvestusraamatusse, mille vorm antakse sotsiaalministeeriumi poolt. Kui tööandja aga isegi töölise nõusolekul sooviks ületunnitööde eest maksta harilikku tasu, s. o. 50-protsendilise lisatasuta, siis ootaks teda karistus arestiga kuni üks kuu või rahatrahviga kuni sada krooni. See on maksev kõigi ületunnitööde kohta, nii sunduslike kui ka mittesunduslike, välja arvatud juhtumid, kui omavahelisel kokkuleppel üks tööline teist asendab ja seega töötab üle normaaltööaja.

Normaaltööpäeva täpne pikkus, 8 tundi, peab iga päevä kohta olema fikseeritud töölise palgaraamatus. Kui ühel päeval nädala jooksul töötatakse rohkem ja teisel vähem, siis ei tohi tööpäev ületada 9 tundi või nädala kohta 48 tundi. Igal juhul aga, kuigi on lubatud käitisele ületunnitööd, ei või ühe päeva jooksul töötada üle 2 ületunni, välja arvatud sunduslikud ületunnitööd. Nende seaduse eeskirjade rikkumine võib tööandjale tuua ülaltähendatud trahvi või arestikaristuse.

Ületunnitööd (n. n. sunduslike ületunde palgalepingu põhjal) on lubatud teha luba küsimata järgmistel kordadel: kui tööde katkestamise tagajärjeks oleks ainete rikkimine; masinate ja muude seadeldiste kordaseadmisel, et ära hoida käitise seisumäämist; õnnetuste ärahoidmiseks; vagunite jne. tühjendamisel või laadimisel erakordsete kahjude ärahoidmiseks; masinistidel, kütjail, masinate kordaseadjail, vee- ja valguseuretseljail, kui nendest oleb teiste tööliste töö; vahetusliku töö töölisel kuni asetäitja leidmiseni; väiketööstuslikes käitistes tööde puhul, mis on pooleli normaaltööpäeva lõppemisel, kui tööde toojad ootavad käitises nende valmissaamist; kui omavahelisel kokkuleppel üks tööline asendab teist; parandatud või uute masinate ja seadeldiste proovimisel.

Välispool eelpool tähendatud juhtumeid võib

tarviduse korral iga tööline teha kuni 75 tundi aastas ületunnitööd, millisteks tööandjal aga peab olema töölise kirjaline nõusolekuavaldus. Sarnastest ületundidest peab tööandja aga tööinspektorile otsekohe ette teatama.

Lõpuks võimaldab seadus veel erakordadel, kui tööstuse huvid seda tõsiselt nõuavad, sotsiaalministeeriumist loa hankimise teel, teha iga töölise kohta kuni 100 ületundi aastas, milleks muudugi mõista samuti tööliste kirjaline nõusolekuavaldus on tarviline. Järelikult vastava loa saamisel võib tööstusettevõtte teha kuni 175 ületundi aastas iga töölise kohta 50-protsendilise lisatasu maksimisega. Seejuures peab aga silmas pidama, et ka suurima tarviduse korral ühe päeva jooksul on keeldud teha üle 2 ületunni töölise kohta, välja arvatud sunduslikud ületunnid palgalepingu põhjal.

Seaduse alla ei kuulu ühismeiereid ja välispool linnade ja alevite administratiivpiire asuvad väiketööstuslikud käitised, s. o. tööstusettevõtted, kus tööliste arv on mitte üle 5, kui neis ettevõtteis ei kasutata masinaid, või sarnased, kus tööliste arv ei ulatu üle 3, omanik kaasa arvamata, kui neis ettevõtteis tarvitusel on aurukatlad ja masinad, mille käimapanekuks kasutatakse looduse (vesi, gaas, elekter jne.) või looma jõudu.

Pealeselle, seaduse esimese paragraafi loetelust tuleb järeldada, et ka juukselõikamis- ja habemeajamisärid selle seaduse alla ei peaks kuuluma. Iseasi oleks juuksetööstustega selle sõna otseses mõttes.

Nii paneb uus seadus tööstureile peale rea uusi kohustusi, millised eriti linnades ja alevites asuvate väiketööstusettevõtete pidajaile on raske täita mitmesuguste puhtvormiliste nõudmiste suhtes. Kuid soovimata sekelduste ja trahvide ärahoidmiseks tuleks tööstureil kõiki seaduse nõudmisi silmas pidada ja täita.

R. Treufeldt.

Mis arvab Kaubandus-tööstuskoda haiguskindlustuse seaduse eelnõust.

Haridus- ja sotsiaalministeerium on välja töötanud uue haiguskindlustuse seaduse eelnõu ja selle Kaubandus-tööstuskojale saatnud tutvumiseks ja arvamise avaldamiseks. Koda on oma seisukohad esialgselt kokku võtnud järgmiselt:

1. Kaubandus-tööstuskoda ei ole põhimõtteliselt selle vastu, et haiguskindlustus laiendataks ka nende palgateenijate kohta, kes praegu kindlustuse alt on vabastatud ja milliste kihtide kohta Teie poolt koostatud eelnõu nüüd haiguskindlus-

tuse ette näeb. Iseküsimus on see, kas on aga praegu kohane aeg sarnast laiaulatuslikku sotsiaalreformi täiel määral läbi viia, milline reform tööandjale umbkaudu 2.000.000 krooni uut maksumoortat töötab juure tuua. Nii riigivalitsuse kui ka seltskonna poolt on üksmeelselt tunnustatud, et meie maa ja kõik majanduslikud ringkonnad elavad praegu üle rasket majanduslikku kriisi. Kui seaduseelnõu seletuskirjas on õigeks võetud, et põllumajanduses valitseva kriisi tõttu põllutöölised mainitud seaduse alt välja jäetaks, siis julgeme meie kinnitada, et see kriis kaubanduses, tööstuses ja laevanduses ei ole sugugi vähem. Vahe on ainult selles, et põllumajanduse toetamiseks on loodud mitmed korraldused (teravilja riiklik kokkuostmine, peekonifondid jne.), kuna kaubandus ja tööstus ei kasuta ainustki riiklikku toetust, vaid nii-kui-nii kõrgete maksudega on koormatud. Võtame õigeks, et mõnes riigis (näit. Tšehhoslovakkia) sotsiaalseaduste poolest meist ette on jõutud, kuid vaevalt leidub riiki, kes sarnase raske majandusliku kriisi ajajärgul neid uuendusi hakkaks maksma panema. Kujukamaks näiteks ses suhtes on hiljutised sündmused Inglismaal, kus valitsus arvestades majanduslikku kriisi, töötute toetussummasi isegi oli sunnitud alandama. Me kardame väga, et uute sotsiaalkohustuste juurekasvamisega meie tööandjad oma töölisperet hakkavad vähendama, ilma et see nende ettevõtteid vähegi koormaks. Näiteks kaubanduses, kus praegu tundub seisak valitsemas ja kus kaupmehed lihtsalt heatahtlikkusest juhitult hoiavad oma äriteenijate personaali endises suuruses, võib sel puhul, kui haiguskindlustuse kohustus tööandjale juure tuleb, äriteenijate vallandamine aset leida. Sama võib öelda ka majateenijate kohta: perekonnad, kes praegu teenijaid peavad, võivad ka nendeta läbi saada. Nii võib haiguskindlustuse seadus, mis tööliste ja teenijaile kasuks on kavatsatud, viimastele väga raskeks hoobiks kujuneda; mainitud seadus võib selle asemel, et palgateenijate seisukorda parandada, suure osa neist koguni tööta töölistena heita uulitsale. K.-t.-koda loeb oma kohuseks tähelepanu juhtida sellele hädaohule.

2. Seaduseelnõu näeb ette üld- ja territoriaalhaigekassasid, kuid ei luba asutada erihaigekassasid kutseliikide tarbeks (professionaalhaigekassasid). Seletuskiri püüab seda keeldu põhjendada. Koda leiab aga, ja selles toetavad teda äri- ning kontoriteenijad ja suures enamuses kõik intelligentid palgateenijad, et just professionaalhaigekassad võiksid meie oludes eduka-

malt töötada. Nende sunduslik liitmine ühiseks tööliste pereks, kus oleks „üks kari ja üks karjane“, on meie arvates väga ebasunnis, kuna kindlustatavate sotsiaalingimused on väga erinevad. Haigestumisi tuleb näiteks panga- ja kontoriametnike hulgas palju harvemini ette kui vabrikutööliste peres või mustatööliste seas. Ei oleks õiglane, kui äri- ja kontoriteenijad oma haigekassamaksudega, mis eriti kõrged kavatsetakse määrata, peaksid hakkama mustatöölisi arstima. Terves reas riikides on professionaalhaigekassade süsteem läbi viidud, ja ainult viimasel ajal ja eriti parteipoliitilistel kaalutlustel on hakatud mõnel pool erihaigekassade vastu seisma. Koda jääb igatahes vankumata oma nõudmise juure, et kui juba tahetakse sundkindlustust kõigi palgateenijate peale laiendada, siis loodagu vähemalt võimalus kutseringkondade tarbeks professionaalhaigekassasid ellu kutsuda.

3. Seaduseelnõu jätab sundkindlustuse alt vabaks ainult need palgateenijad, kelle aastapalk ületab 3600 krooni. Koja arvates tuleks sundkindlustuse alt vabastada kõik palgateenijad, kes üle 1800 krooni astas palka saavad. Nende haigekassa liikmeks astumine jäägu vabatahtlikuks asjaks.

4. Juhime tähelepanu ka majateenijate palga väljaarvutamise raskustele. On ette teada, et neil kordadel, kus tegemist on segapalgaga (osalt rahas, osalt natuuras), tekib mitmesuguseid arusaamatusi. Seaduseelnõu kavatses seda küsimust lahendada sel kombel, et kinnitusamet oma piirkonna kohta määrab kindlaks ainete hinnad, arvestades kohalikke keskmisi turuhindu ja muid tingimusi. Sellest võib järeldada, et kindlustusametil tuleb igal säärasel juhtumil, kus majateenija palgamäära kohta tekib kahtlus või lahkarvamine, etendada vahekohtuniku osa. Kuidas ta selle tööga küll toime tuleb, on kahtlane. Natuuras saadav tasu majateenijail on mitmesugune: ühtedel teenijail on oma tuba tarvitada, teised peavad asetsema köögis või koridoris; mõnel pool saavad teenijad mitmel korral aastas kingitusi (ja seaduseelnõu nõudmisel tulevad need kõik raha peale ümber ja palgasummale juure arvata), teises kohas ei anta mingisuguseid kingitusi. Kas ei käi kohtumõistmine neis asjus kindlustusametil üle jõu ja kas ei ähvarda paberiline uputus uue seaduse maksmapanemisega ka iga teenijat pidavat perekonda, nagu see paberiputus praegu on tööstusettevõttele õnnetuseks.

5. Haigekassa naisliikmeid, nende hulgas ka majateenijaid, ei tohi tööandja tööle lubada kuue nädala jooksul pärast sünnitamist. Kui

selle paragraafi nõudmine tööstuslikes tööettevõtteis töötavate naisisikute kohta ehk veel oleks õigustatud, ei ole ta aga õigustatud kontoriteenijate, veel vähem majateenijate, kohta. Arstidspetsialistid kinnitavad, et normaalse sünnitamise puhul nurganaine 10 päeva pärast sünnitamist võib tubaseid töid toimetada. Paljud perenaised, kellel teenijaid ei ole, on kaks nädalat pärast sünnitamist täiesti töövõimelised. Majateenijat ja kontoriteenijat ei tohi tööandja aga enne kuut nädalat pärast sünnitamist tööle lubada, vastasel korral võib teda oodata vangistuskaristus kuni 3 kuud. Tööandja oma abikaasa neid soodustusi ei kasuta, tööandjale sunnitakse need soodustused aga peale. See paragraaf eelnõus üksi annab juba põhjust karta, et abielus olevaid nais-teenijaid ei võeta ametisse ei äridesse ega kontoritesse, rääkimata veel majateenijate kohtadest.

6. Haigekassade valitsemine kavatakse jätta ainult kassaliikmete-töövõtjate kätte. Meie äriühingutele tundub see täiesti ülekohtusena, kui tööandjad peavad maksma suuri summasid haigekassade heaks, kuna nad samal ajal nende kassade juhtimisest on täiesti kõrvaldatud. Kui seaduseelnõu kavatab tööandjate peale veeretada $\frac{2}{3}$ haigekassa maksudest ja ainult $\frac{1}{3}$ panna töövõtjate peale, siis peaks täiesti loomulik olema, et vastavalt maksukoormatusele oleks kassade juhatuses ka tööandjate esindus. Õigused ja kohustused käivad kultuurriikides harilikult käsikäes. Kui tänini tööandjad haigekassade juhatuses pole omanud esindust, siis tuleb seda ülekohut nüüd, kus haiguskindlustusseadus on reviderimisel, parandada. Meie ei leia ühtki mõistlikku põhjust, et tööandjate esindajaid haigekassade juhatustes kardetakse. Haigekassade ülesandeks on ju haiguskindlustuse teostamine (sead.-elnõu § 1), miks ei või siis sellest inimesearmastustööst ka tööandjad osa võtta, liiatigi kui neil selleks otstarbeks tuleb maksa suuri summasid. Tööandjatele lubatakse ainult $\frac{1}{4}$ kohti revisjonikomisjonis, kuid see ei rahulda tööandjaid. Kui nendelt makse võetakse, siis peab neil ka õigus olema neist maksudest tekkinud summade tarvitamise juures kaasa rääkida.

7. K.-t.-koda vaidleb kategooriliselt selle vastu, et haiguskindlustusmaksu kavatakse tõsta praeguse 4% pluss 2% pealt 6% peale, kusjuures tööandja peab kandma sellest maksust $\frac{2}{3}$, töövõtja — $\frac{1}{3}$. Rasket ajad manitsevad kõikjal kokkuhoidmisele ja kulude kokkutõmbamisele; siin tahetakse aga kulusid suurendada, arvestamata, et sissetulekute allikad on äärmiselt ära kuivanud. Ka siin on sel juhtumil, kui töö-

andjate maksukoormatust tõstetakse, karta, et paljudel aladel palku hakatakse alandama või tööliisi vallandama.

8. Seaduseelnõu § 5 p. 5 järgi jäävad seaduse alt välja kaugesõidu ja ligisõidu laevavägi, kuna on sisse jäetud kohaliku- ja sisesõidu laevad, arvestades, et kohaliku sõidu laevad käivad tihti ka välismaal, nagu Soomes, Rootsis, Riias, kus viibivad nädalate kaupa, mil haigekassa kasutamine oleks täiesti võimatu, samuti liikudes isegi ainult kodumaa randade ja sadamate vahel on sarnased laevad harilikult 30—50% ajast merel, ära lõigatud mandrist, kus laev ise peab abi andma ning haigekassat ei saa kasutada. Laeva juhtijaiks on harilikult omanikud või osanikud, meesteks aga suuremal osal juhtumeil perekonnaliikmed või kaasosanikud, kus sunduslik kindlustus muutuks mõttetuks.

Arvestades laevade kitsaid elutingimusi, alati liikumist paljudes haigekassade rajoonides, samuti ka laevajuhtide madalat hariduslikku tasapinda, teeksid nende meeskondade kohta haigekassadele aru andmised, raha saatmised ja kassade kaudu ravitsemised palju sekeldusi ja arusaamatusi.

Mõni aasta tagasi riigikogu poolt vastuvõetud „Merimeeste seaduse“ § 27 jt. järgi kindlustati laevaomaniku kulul laevameestele prii arstimine ühes ülalpidamisega, prii matmine ja isegi arstimine ja kojusaatmine teenistusest vabastamisel — just samas ulatuses, nagu see on makssev Skandinaavias ja Soomes. Isegi „Merimeeste seaduse“ kaudu pealepandud kohustused tunduvad meil rasketena, eriti arvestades rannasõidu laevade rasket seisukorda, mis näib selle rahva tegevusharu viivat väljasuremisele.

Peale „Merimeeste seaduse“, mis kindlustab laevameestele arstimise, maksavad laevad sadamais n. n. „arstimaksu“, mille eest suuremais sadamais on kindlustatud ka prii ambulatoorne abi. Peale selle maksavad laevad ja merimehed „Merimeeste Kodu seaduse“ järgi merimeeste eest hoolitsemiseks „tonnažimaksu“ ja mehed 1% palgast.

Kui lisaks neile kohustustele tahetakse laevade suhtes veel maksma panna 6% haigekassamaksu, kuna arstimist — nagu nägime — pealegi umbes 50% ajast ei saa kasutada, siis oleks see täiesti ebapraktiline ja ülekohtune laevanduse koormamine.

Ka sisesõidu laevad peaks sundusliku üldhaigekassa alt välja jätma.

Eeltoodud põhjendused on maksvad ka sisevete ja sisesõidu laevade kohta, mis Eesti ajal

seadustes on ühtlustatud merilaevadega. Kui ka nende laevade meeskonnad on kindlustatud „Merimeeste seadusega“, siis et ära hoida asjata dualismi ja koormamist, oleks õigus ka need välja jätta, nagu on põhjendatud nõudmise esitanud meie kaudu kõik sisevete laevaomanikud.

9. Tööandjaille tundub äärmiselt alandavana, et kõigis viimasel ajal ilmuvais sotsiaalseadustes tööandjat ähvardatakse ränkade karistustega. Nii on käesolevas eelnõus nähtud ette vangistuskaristus kuni 6 kuud või rahatrahv kuni 1000 krooni tööandjaille valeteadete andmise korral § 1407⁷ tähendatud asjaoludel. Iga väikesest eksitust haigekassadele saadetud aruandeis, mille tekitajaks kaugeltki ei tarvitse olla tööandja, võib haigekassa ühe või teise ettevõttega vaenujalale sattumisel kui valeandmete esitamist kvalifitseerida ja tööandjale peale veeretada kuluka prot-

sessi. Sarnaste seaduste nõuete juures ähvardab ettevõtjaid haigekassade vägivald alla sattumise hädaoht. Ei ole liigne siin kohal veel rõhutada, et kõrgete karistustega ähvardamised tööandjate ja töövõtjate vahekordi halvendavad: kui tööandjal töölise suhtes ränk karistus alati silma ees seisab, siis muutub ta selle vastu, kelle pärast teda karistusega ähvardatakse, mittesõbraliseks. Praegu tunnevad paljudes kaubandusettevõtteis, laevadel ja majapidamistes tööandjad ja teenijad end ühise pere liikmetena, karistusähvardused muudavad selle vahekorra aga põhjalikult.

Meie arvates tuleks vangistus- ja arestitrahvid seadusest täiesti välja jätta, tarbekorral piirdudes vaid mõõdukate rahatrahvidega.

Esitatud kujul on eelnõu kaubandusele ja tööstusele vastuvõtmatu ja meie arvates pole praegu õige aeg sarnase seaduse elluviimiseks.

Uus tollitariif tekitab tööstusmasinate sisseveole takistusi.

Kaubandus-tööstuskoda esines märgukirjaga.

Uues tollitariifis tõsteti kodumaa metallitööstuse kaitse mõttes sisseveotolli masinaolt endisega võrreldes tunduvalt. Ühtlasi oli uue tariifi väljatöötamisel mõeldud nende masinate ja osade, mida kodumaal ei valmistata, sissevedu lubada 75% tollialandusega. Uue tollitariifi ilmunisel aga selgus, et § 167 märkus 1 võimaldab alandatud tolliga sisse vedada masina osi, mida kodumaal ei valmistata, vaid siis, kui need on määratud mõnesuguste masinate ehitamiseks kodumaa metallitööstuses. See kitsendus puudutab nüüd valusasti kogu eesti tööstust, kus tarvitusel on suur hulk masinaid ja aparaate, milliseid ühes nende osadega meie metalli-

tööstus pole kunagi valmistanud ega kavatsegi hakata valmistama. Nende masinaosade kulumise, rikkinemise ja uuenduse korral ollakse sunnitud neid välismaalt kõrgendatud tolliga sisse tooma. Kodumaa metallitööstusele ei saa sellest kasu olla, küll aga tundub see teistele tööstusharudele ülekohtusena ning koormavana, eriti praegustel ränkadel töötamistingimustel.

Sel põhjusel on Kaubandus-tööstuskoda töösturite tungival soovil pöörnud palvega majandusministeeriumi poole, et ülemal tähendatud kitsendus 75%-lise tollialanduse saamiseks masinate ja osade sisseveos, mida kodumaal ei valmistata, kaotataks.

Veeteede valitsuse üleskutse meritegelasile.

Eesti on ümbritsetud merest; ta ranna ja hulga saarte elanikud on vahvad merilased, osavad laevaehitajad ja merisõitjad nii kodu- kui ka välismaailma vetes.

Tung vabale merele ja vabadusele on päritud esivanemalt ja see ei kustu rahva hinges.

Iga kultuurrahvas, nii suur kui ka väike, püüab jäädvustada kõigil aladel järeltulevaile põlvetele oma esivanemate eluviise, kombeid ja elu ülalpidamise avaldusi.

Veeteede valitsus kui meriasjanduse alal tegutsev asutus arvab oma kohuseks korjata ja jäävalt alal hoida Eesti laevasõidu ja meritegevuse alal tähtsamaid andmeid, kirjeldusi ja esemeid ning palub lahket kaasabi saates andmeid vanust meritegelasist, tähtsamaist laevaehituse meistreist, laevade ehituskohtadest, vanal ajal ehitatud laevadest, nende plaane, mudeleid, millel võiks olla ajaloolist tähtsust, samuti vanal ajal tarvitusel olnud merisõidu riistu (instru-

mente), nagu magneetilised kompassid, pinnkompassid, sektandid, kellad, vanad puust logid, kiikrid, merikaardid, lipud, vanal ajal oma valmistatud laevaehituse tööriistad.

Kõik esemed, millel võiks olla ajaloolist väärtust, koondatakse n.-n. merimuseumi, märgitakse juure päritolu ja saatja nimi ja hoitakse alal.

Teades, et meie merirahval on huvitavaid vanu esemeid, mille õiget väärtust ei osata hinnata ja mis sageli on määratud hävimisele, palub muuseumi asutaja lahkesti saata mainitud esemeid või teatada nende omanikest ja asukohast aadressil: Veeteede valitsus — V. Sadama tän. 21, Tallinn.

Miks nõutakse Soome sadamais meie laevade ümbermõõtmist.

Hiljuti hakati Soome sadamais nõudma Eesti laevade ümbermõõtmist ega tunnustatud Eesti laevade mõõtkirju. Sel puhul saadeti veeteede valitsuse poolt ametnik Soome küsimust selgitama. Läbi rääkides Soome sellekohaste ametvõimudega selgus, et siin on tegemist Soomes välismaa laevade kohta maksva seaduse laiendamisega ka Eesti laevade kohta. Meie laevade mõõtkirju tunnustatakse endiselt ses osas, mis põhjeneb Moorsomi süsteemile, kuna aga nettomahu määramiseks võetakse ette mõnesuguseid ümbermõõtmisi ja arvutusi, nagu see sünnib Soomes kõigi välislaevadega. Et seda korda on laiendatud ka Eesti laevade kohta, siis on selleks põhjust annud 1926. a. Eestis maksmahakanud uued mõõtmismäärused. Ümbermõõtmise nõue käib kõigi mehhaanilisel jõul liikuvate laevade kohta. Purjelaevade ümbermõõtmised leidis aga ka Soome merisõidu-valitsuse esindaja olevat põhjendamatud.

Mis puutub kõrgeisse maksudesse ümbermõõtmiste eest, siis on see seletatav seega, et Soomes mõõtmistariifid on kõrgemad. Kõigest sellest selgub, et Eesti laevade ümbermõõtmise asjus Soome sadamais tegemist ei ole arusaamatusega, vaid sellega peab tulevikus arvestama kui paratamatusega.

Ühenduses sellega on meie veeteede valitsus otsustanud välja töötada välismaa laevade jaoks uue mõõtmise ja ümbermõõtmise tariifi Soome tariifi alusel ja selle jõusse astumisel alata ka Soome laevade ümbermõõtmist Eesti sadamais. Samuti nõutakse tulevikus Soome laevadelt alla 20 br.-rgt., samuti nagu Soomes meie omadelt, mõõtkirju ja hoiatatakse meie väikeste laevade omanikke, et nad juba Eestis endid varustaksid vastavate mõõtkirjadega, kuna need Soomes tuleksid kallimad.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Kaubandus-tööstuskoda moodustab erikomisjoni kõlvatu võistlusega ühenduses olevate küsimuste lahendamiseks.

Riigikogu poolt 7. juulil s. a. vastuvõetud kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus näeb ette (§ 36), et isik, kes kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse põhjal on õigustatud esitama kahjutasu või kõlvatust võistlusest loobumise nõude, võib paluda Kaubandus-tööstuskoda korraldada lepitustoimetuse tema ja kostja vahel. Kui kostja kahe nädala jooksul, arvates teate

kättesaamise päevast, on annud nõusoleku lepitustoimetuse avamiseks, annab Kaubandus-tööstuskoda nõudeasja lahendamise erikomisjoni kätte.

Isik, kes lepituskomisjoni otsuse vastaselt jatkas või kordas keelatud võistlustoimingut, langeb karistuse alla: esimesel korral — rahatrahviga mitte üle 100 krooni või arestiga mitte üle ühe kuu, teisel ja järgmistel kordadel — rahatrahviga mitte üle 500 krooni või arestiga mitte üle kolme kuu.

Kaubandus-tööstuskoja juhatus oma viimasel koosolekul otsustas ülalnäidatud erikomisjoni viibimata moodustada:

Erikomisjoni esimeheks nimetati Koja juriskonsult hr. A. Anderkopp, esimehe asetäitjaks ja üheks komisjoni liikmeks nõunik hr. R. Berendsen.

Erikomisjoni liikmeid panevad sektsioonid Koja juhatusele kinnitamiseks ette, iga sektsiooni poolt üks liige ja asemik; ainult Koja II sektsioon (suur- ja keskkaubandus), kellel selle seadusega arvatavasti kõige rohkem tuleb tegemist teha, valib kaks liiget ja 2 asemikku. Erikomisjoni lõplikku moodustamist on kõige lähemal ajal oodata, nii et see viibimata võiks tegevust alata.

Tallinna sadamakombeid täiendatakse.

Mõnede ettevõtete poolt on Kaubandus-tööstuskojale tulnud palve võtta Tallinna sadamakommetesse erinormid kastilaudade laadimise kohta, kuna üldised metsamaterjalide kohta käivad normid neile ei sobi. Eestis töötab praegu 3 kastilaudade tehast, kelle aastane toodang kokku ulatub 8—10.000 std. Kaubandus-tööstuskoja sadama- ja merikaubanduse komisjon otsustas kastilaudade laadimishormina kindlaks määrata — suvel 18 stand. ja talvel 15 stand. päeva ja luugi kohta. Üldine laudade laadimise norm, mille järgi laaditi varem ka kastilaudu, oli 20 stand. päeva ja luugi kohta.

Kaubandus-tööstuskoja sadama- ja merikaubanduse komisjon täiendas sadamatööde tariifi.

Stevidooride ühingu ettepanekul sadama ja merikaubanduse komisjon täiendas sadamatööde tariife järgmiselt:

1. Kastilauad, latid kimpudes Kr. 3,30 per stand.
2. Hõoveldatud laud samuti „ 3,30 „ „
3. Kantimata laudad „ 3,50 „ „
4. Kapp-palgid „ 0,2 kantjalg.
5. Põlevkivi trümmimine „ 0,3 per tonn.
6. Metsamaterjali laadimine punkrisse, fööri, piiki ja ahtri alla harilikust kõrgem hind 10%.

Stevidooride ühing esines ka ettepanekuga, et õnnetuste ärahoidmiseks ja töövõljakuse tõstmiseks keelataks laevatööde juures kasutada keeleoskamatuid vintsimehi laevameeskonnast.

Komisjon otsustas määrata kindlaks, et vintsimeesteks palgataks stevidooride poolt töölised siis, kui laeval pole eesti keelt valitsevaid vintsimehi.

Lõppeks tegi Stevidooride ühing ettepaneku laadungikirjutaja (Tally-man) päevapalka tõsta

Kr. 5.— pealt Kr. 6.— peale. Komisjon otsustas jätta laadungikirjutaja päevapalka endiselt 5 kr., juure lisades vaid 7% kindlustusmaksu.

Komisjoni otsused on Koja juhatuse poolt kinnitatud ja seega jõusse astunud 10. septembrist 1931. a.

Äride register augustikuu teisel poolel:

Registreeritud firmad:

1. Anette Ainomäe, Tallinn, Gonsiori 19, toiduainetekauplus.
2. Veera Akermann, Pärnu, Karja 43, toiduainetekauplus.
3. Mihkel Allemann, Jõhvi v., talurahvakauplus.
4. Gustav Asor, Ahja v., talurahvakauplus.
5. Siidi- ja trikootööstus „Edu“, V. Sumberg & Ko., Pärnu, Tallinna Posti 4, täisühing, täisosanikud Villem Sumberg, Jaan Pappel, Jüri Sumberg, Tõnis Muru, osakapital Kr. 4.000.—.
6. Alma Frenner, Tallinn, Jakobsoni 63, toiduainete- ja piimakauplus.
7. Artur Haav — tsinkograafia, Tallinn, V. Viru 9.
8. Reinhold Hansen, Tartu, Kaubahoov 5, saapakauplus.
9. Melanie Kirschbaum, Tartu, Riia 36, juuksetööstus.
10. Kivimäe Kudumise Manufaktuur ühisus Schimansky ja Ko, Nõmme, Raudtee 115, täisühing, täisosanikud Grigori Losovski ja Peeter Schimansky; osakapital Kr. 2.000.—.
11. Leida Kondor, „Kodutöö“, Tartu, Rütüti tän. 5, kodukäsitööäri.
12. A. Kontschajev ja A. Ruddin, Tallinn, Tõnismägi 16, puuhoov, täisühing, täisosanikud Aleksander Kontschajev ja Adolf Ruddin; osakapital Kr. 700.—.
13. Marie Kosenkranius, Laiksaare v., rohu- ja värvikauplus.
14. Aleksander M. Leesmann, Narva, Jalgte 12/14, kalatööstus.
15. Johannes Leibur, Pärnu, V. Jõe 7, riidevärvimistööstus.
16. Miina Lüksik, Tartu, Jaama 12, toiduainete- ja piimakauplus.
17. Metsküla ja Karjus, Tõrva, Valge 3, riidega kauplemine ja rätsepatööstus, täisühing, täisosanikud Johan Metsküla ja Julius Karjus, osakapital Kr. 1.000.—.

18. Mehaanikatööstus „Mikron“ Jaan Tschipan, Tallinn, Harju 35.
19. Mooses Neuschloss, Tallinn, Raekoja pl. 1, manufaktuuri- ja pudukauplus.
20. Reete Paju, Tallinn, Narva mnt. 13, puuviljakauplus.
21. Kirjastus „Panorama“ A. Devis ja V. Guschtschik, Tallinn, S. Kompassi 40, täisühing, täisosanikud Artur Devis ja Vladimir Guschtschik, osakapital Kr. 500.—
22. Johannes Perling, Tallinn, Liivalaia 2, toiduainete- ja piimakauplus.
23. Adele Pommer, Vigala v., talurahvatarvete kauplus.
24. Helene Popov, kala- ja marjamüük „Produkt“, Tartu, Auriku t., prokurist Ivan Tarasenkov.
25. Charlotte Pullisaar, Tallinn, Paldiski mnt. 13, surnupärgadetööstus.
26. Alfred Raja, Tallinn, Jakobsoni 26, liha-kauplus.
27. Nikolai Raudsepp, Tallinn, Uus Kalamaja 22—1, mehaanikatöökoda.
28. Ajakirjanduse kontor Adolf Rohusaar, Tapa, Apteegi 5.
29. Marie Runthal, Valga, Kesk 7, kompvekkikauplus.
30. Adolf Saalman — kütteeneteladu, Nõmme, Raudtee 16.
31. Amanda Siiberg, Tallinn, Telliskivi 22, pudukauplus.
32. August Simmer, Tallinn, Vene turg 9, puunõude ja majandustarvete kauplus.
33. Ida Soonike, Rakvere, Pikk 64, toiduainetekauplus.
34. Jaan Stamberg, Tallinn, Harju 44, kirjutusmaterjaali ja postkaartide kauplus.
35. Ferdinand Steinberg, Tartu, Jaama 101-a, vilja- ja linakauplus.
36. Karoline Tammevill, Pärnu, Jäneselja 1, saia- ja koogiäri.
37. Selma-Pauline Tavis, Tallinn, S. Tartu mnt. 25, moeäri.
38. Ruben Torger, Tallinn, S. Juhkentali 43—1, toiduainetekauplus.
- all „Universaal ateljee „Dekar“ V. Guschtschik“.
3. Helene Freyberg üle viinud kirjutusmaterjaali- ja manguasjade kaupluse Tartust Võru tänavalt 126 Tallinna Tehnika 21.
4. Tubakatööstus o.ü. „Havanna“, Tallinn, Pirta tee 6-b, prokuura antud Roman Ellip'ile.
5. Ernst Ihse üle viinud klaveritööstuse Tartust, Viljandi 9, Tallinna, Endla tänavale 9.
6. V. Jankovsky ja D. Nikolajev, Nõmme, S. Pärnu mnt. 139, puuhoov, lahkunud täisosanik Dimitri Nikolajev, ettevõtet peab Vladimir Jankovsky fa all „V. Jankovsky“.
7. Ado Janson jätkab äritegevust (toiduainetekauplus) Tallinnas, S. Tartu mnt. 67 (ehk Vilmsi 49).
8. Alfred Kiviste — uudisartiklite ainu-esindus „Uudis“, üle viidud Näituse tänavalt 28—4 Kesk-Kaar nr. 37—3, Tartus.
9. Frieda Kleemkul, üle viinud pudukaupluse Õle tänavalt 31 Õle tänavale 37, Tallinn.
10. Mag. F. Kurrot, Kopli apteek, üle viidud Beckeri tehase majja 4, Tallinnas.
11. Grigori Kusmin üle viinud põletispuudeäri Kreutzwaldi tänavalt 6 Kreutzwaldi t. 15, Tallinnas.
12. A.-s. Laferme, Tallinn, Pirta tee 6-b, prokuura antud Roman Ellip'ile.
13. Tsemenditööstus J. Luts ja A. Raks, Viljandi, Aasa 5, lahkunud täisosanik Aleksander Raks, ettevõtet peab Jaan Luts firma all „Tsemenditööstus J. Luts“.
14. Reinhold Meenkov lõpetas Väana valdas toiduainetekaupluse ja avas samas õllekaupluse.
15. Paul Michelson üle viinud mütsi-, kübara- ja karusnahkade kaupluse V. Karja tänavalt 6 V. Posti tän. 8, Tallinnas.
16. Jaan Mirka üle viinud talurahvakaupluse Poska tänavalt 23 Poska 15, Paldiskis.
17. Tubakatööstus-kaubandus a.-s. „Osman“, Tallinn, Pirta tee 6-b, prokuura antud Roman Ellip'ile.
18. Rakvere Eesti Käsitöölise Abiandmise Selts, Rakvere, juhatuse liikmeks valitud August Peial.
19. Benjamin Rubanovitsch avas Tallinnas, Harju 24, veel ühe valmisriieteäri (Viini valmisriieteäri).
20. Daniel Rööpmann avanud Tartus, Sögiturg 3, saapakaupluse (varem reg. saapatööstus Tartus, Raekoja 37, püsib).
21. Kaubandus-kontor Paul Sander, Tallinn, Inseneri 3, ettevõtte üle läinud firmale „Kau-

Registreeritud muudatused.

1. Balti Poolitööstus A.-S., Tallinn, S. Tartu mnt. 81-a, likvideerimisele asunud, likvideerimiskomisjoni liikmed Aleksander Riesenkauff, Paul Erikson ja Tor von Wright.
2. Universaal-ateljee „Dekar“, V. Guschtschik ja A. Kirschmann, Tallinn, Puhke 6, lahkunud täisosanik Artur Kirschmann, ettevõtet peab Vladimir Guschtschik firma

- bandusühisus „Mineraal“ S. Berner, L. P. Sander“, täisühing, täisosanikud Saul Berner ja Paul Sander, osakapital Kr. 10.000; prokurist Aron Nisse.
22. Tartu pank, Tallinn, prokuura (kollektiiv) antud dr. Nikolai Fredrik Grube'le.
  23. Hugo Treffner jätkab äritegevust Vao vallas, avades Kiltsi raudteejaamas einelaua.
  24. Jüri UMBERG üle viinud lihakaupluse Luha tänavalt 4 Järve 3, Tallinnas.
  25. Marta UNIVER üle viinud toiduainetekaupluse V. Ameerika tänavalt 26 Jakobsoni tän. 28, Tallinnas.
  26. Karl VIHIM, söögimaja „Astoria“, ettevõtte asub Tartus, Küüni 5.
  8. Eduard KINGSEPP, Rakvere, Pikk 64, toiduainetekauplus.
  9. Richard KLEEMKUL, Tallinn, Telliskivi 22, pudukauplus.
  10. Ella LEHELA, Tartu, Riia 2, juuksetööstus.
  11. Johan METSKÜLA, Tõrva, Valga 5, rätsepätööstus.
  12. Helmi PETERSON, Pärnu, S. Kuke 7, õmblustööstus.
  13. Richard PFANNENSTIEL, Tallinn, Sambla 2, toiduainetekauplus.
  14. Johan PINZELLI, Tartu, Kaubahoov 5, saapakauplus.
  15. August REBANE, Tallinn, Viljandi 24, toiduainetekauplus.
  16. Martin REINTHAL, Tallinn, S. Tartu mnt. 48, kingsepatarvete- ja rauakauplus.
  17. Gertrud REISBERG, Tallinn, Narva mnt. 13, puuviljakauplus.
  18. O.-ü. ROHUSAAR & KO, Tapa, Suurturg, talurahvakauplus.
  19. Anette SAMM, Tallinn, V. Juhkentali 29, toiduainetekauplus.
  20. Linda SEPPER, Tallinn, Endla 44, toiduainetekauplus.
  21. Jaan TREIER, Tartu, Kesk 27, toiduainetekauplus.
  22. Hilda VAGENHEIM, Nõmme, Haava 17, toiduainetekauplus.
  23. „Veroonika“ kohvik-söögimaja Nikolai Juse, Tartu, Maarjamõisa 24.

Tegevuse lõpetamine registreeritud.

1. Katarina BIRK, Tartu, Karlova 97, toiduainetekauplus.
2. Tubakakauplus „Bosfor“, Konstantin Vockrodt, Tallinn, Viru 15.
3. Anna EHRMANN, Pärnu, Hommiku 9, saia- ja koogiäri.
4. Johann ELLERT, Rakvere, Tallinna 16, laskeriistade- ja talurahvakauplus.
5. Vilhelm HOPPE, Tartu, Raekoja 18/20, vildivabrik.
6. Joosep KANEMÄGI, Tallinn, Jakobsoni 63, toiduainetekauplus.
7. Johannes H. KARLSON, Tallinn, Kalju 10, leivatööstus.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Majandusministeeriumi rahaline auhind tootlusnäitusele.

Peale teiste rahaliste ja väärtauhindade on majandusministeerium määranud Kr. 150.— tootlusnäitusele auhinnaks kodumaa marjade ja puuvilja kuivatamise ja konservimise alal parimate väljapanekute eest väljaandmiseks.

Kaubavahetus Nõukogude Venega.

Augustikuus s. a. on Eestist N. Venesse läinud kaupu üldse 80 vagun., kokku 1047 tonni. Suuremal arvul on eksporteeritud sinna paberit, nimelt 67 vag., 945 tn., siis margariini 6 vag., 69 tn., kuna muid kaupu on läinud üksikud vagunid.

Kindlustusselts „EESTI“

Uued lapsekindlustuse viisid on ainsad sellelaadilised Eestis. Lapsevanema surmaga lõpeb preemiamaksmine, lapsele makstakse kindlustussumma tähtajal sellele vaatamata välja.

Nõudke lähemald teateid.

Kindlustusselts „EESTI“

Asut. 1907. a.

Valltus: Tartus, Suurturg 10, oma maja.

Nõuk. Venest Eestisse sama aja jooksul on aga tulnud kaupu 302 vag., kokku 4470 tonni, neist suuremal arvul propse — 146 vag., 2040 tn., soola 87 vag., 1478 tn., kaeru 28 vag., 402 tn., kaoliini 10 vag., 168 tn., ja muid kaupu mõned üksikud vagunid igäht.

Lootsimaksu alandus Daanis.

Daani Laevaomanikkude Ühingul on Daanis korda läinud lootsimaksu alandada keskmiselt 10% võrra praegu maksvatest normidest; alandus on ette nähtud 5% alamaist ning kuni 13,3% kõrgemaist normidest.

Ettevõtete tegevusest.

Tähtsaid uuendusi elukindlustuse alal.

Viimaseil aastail elukindlustus on näidanud meie kodumaal hoogsat tõusu. Iga aasta sõlmitakse tuhandeid uusi elukindlustuse lepinguid. See nähe on täiesti loomulik, sest eriti raske-ajal tuntakse suurimat tarvet majandusliku kaitse järgi.

Raadiooperaatorite ja -amatööride eksamid.

Postivalitsus korraldab sel sügisel septembrikuus järjekorralised raadiooperaatorite kutseeksamid ja raadioamatööride eksamid. Eksamite algus on esmaspäeval, 28. septembril s. a., kell 10 hommikul Tallinna-Kopli rannajaamas. Eksamineerimine teoneb selles korras ja kavade kohaselt, mis on välja kuulutatud vabariigi valitsuse määruses „Riigi Teatajas“ nr. 73 — 1929. a. Eksamile ilmuda soovijad peavad andma postivalitsusele sellekohase sooviavalduse hiljemalt 21. septembriks, lisades nimetatud eksamimääruses ette nähtud dokumendid. Neile, kes rahuldavalt õiendavalt eksamid, antakse vastavad kutsetunnistused.

Ühes elukindlustuse levimisega suuremad ja edasipüüdjamad seltsid otsivad igasuguseid abinõusid ja teid kodumaa kindlustusasjanduse õit-sengu saavutamiseks. On jõutud isegi nii kaugele, et mõned seltsid kirjastavad oma tegelastele teadmiste ammutamiseks perioodiliselt ilmu- vaid erialalisi ajakirju. Sarnased ajakirjad ilmu- vud kahel seltsil: Kindlustusselts „Eesti“

TALLINNA LINNAPANGA

äriseis 1-seks septembriks 1931. a.

Kassa ja arved teistes	
pankades	Kr. 1.156.754.17
Väärtpaberid	„ 15.897.87
Välisraha	„ 13.962.90
Diskonteerit. vekslid	„ 1.704.037.48
Laenud kindlustustega	„ 2.023.931.48
Korrespondendid:	
„Loro“ 11.821.13	
„Nostro“ 482.287.46	„ 494.103.59
Garantiid	„ 146.567.60
Mitmesugused arved	„ 210.443.41
	<u>Kr. 5.765.703.59</u>

Kapitalid	Kr. 601.455.28
Hoiusummad:	
tähtajalised 1.224.469.16	
jooksv. arved 3.435.339.77	4.659.808.93
Garantiid	Kr. 146.567.69
Mitmesugused arved	„ 357.871.67
	<u>Kr. 5.765.703.59</u>

Pank maksab protsente: jooksva arvel — 5%, hoiukassa arvel — 6%, tähtajalisel arvel — 6 kuud — 6%, tähtajaga 1 aasta — 7%.

Pank diskonteerib vekslid — 9—11%; võtab k-to-korrentarvel — 10%.

„Eesti Kindlustus“ ja Kinnitus-Aksia-Selts „Eesti Lloyd’i“ „Eesti Lloyd’i Teataja“.

Samuti püütakse luua kindlustusvõtjaille iga uus ja suuremaid soodustusi, et rahuldada ka nõudlikemaid soove. Viimasel ajal ses sihis on viidud läbi terve rida tähtsaid ja laiaulatuslikke uuendusi. Nii on „Eesti“ poolt töötatud välja uued lapsekindlustuse tariifid. Neis on uueks momendiks asjaolu, et kindlustussumma maksetakse välja ka tütarlaste abielumise puhul. Eriti suure tähtsuse aga omavad „Eesti Lloyd’i“ äsja- sed paljutöötavad uuendused elukindlustuse põhi- alustes.

Lihtsalt ja selgesti väljendatud „Eesti Lloyd’i“ uued poliisitingimused sisaldavad terve rea uusi ja moodsaid soodustusi. Kindlustatu töövõime kaotusega lõpevad preemiamaksud iga kindlustuse juures ühegi lisamaksuta. Pärast kolme aastapreemia tasumist edaspidise preemia- maksu katkestamise puhul kindlustus jääb ikkagi jõusse täies summas teatud arvu aastaid, nii- kaua kui kindlustusele kogunenud kapitalist jat- kub. Riigivastase mässu mahasurumisest osa- võtu korral jääb seltsi maksukohustus püsima. Peale nimetatud soodustuste uued tingimused si- saldavad ka veel teisi vähema tähtsusega uusi hüvesid. Ühe sõnaga uued tingimused ei jäta kindlustatule enam midagi soovida.

Veel olulisemaks uuenduseks tuleb lugeda „Eesti Lloyd’i“ alandatud preemiamääre. Uued preemiad on tunduvalt madalamad seniseist pre- miaist. Mõne uue kindlustusviisi preemiad on era- kordselt madalad, nii et neid võib võrrelda isegi välismaa suurseltside preemiamääradega. Kõr- gemate kindlustussummade puhul on nähtud ette veel preemiaalandused, mis vähendavad ka tun- duvalt elukindlustuse hinda. Nende preemiate alusel elukindlustamine on võimalik ka mini- maalse sissetulekuga inimesil. Keskmine kind- lustussumma on meil väga madal, ulatub vaevalt 1.500 kroonini. Kuid võib loota, et preemiate alandamine annab ergutust kindlustada kõrge- male summale.

Väga huvitavad on „Eesti Lloyd’i“ uued kindlustusviisid. Eriti omapärane on segakind- lustuse erivorm. Uue dividendi arvestamise moodusega on saavutatud võrratult madal pree- mia, mistõttu see kindlustusviis osutub sobivai-

maks tänapäeva oludes. Laste hooldamise kind- lustused on arendatud täiuslikeks. Invaliidsuse lisakindlustused, kapitali- ja rendikindlustuse näol, on viidud läbi kõigil võimalikel juhtumel. Kindlustusviiside valik on nüüd küllalt rikkalik ka meil kodumaal, nii et igauks võib leida oma oludele täiesti sobiva.

On mindud isegi veel kaugemale. Kindlus- tuskaitse võimaldamise kõrval etendatakse juba ka meil kindlustatute tervishoidu välismaa suu- remate seltside eeskujul. Nii võimaldab „Eesti Lloyd“ oma kindlustatule tasuta perioodilise arstliku nõuande. Kindlustatuil, kelle kindlustus- summa on vähemalt 2000 krooni, on õigus hilje- malt iga kolme aasta järele lasta ennast vabalt valitud arsti poolt järele vaadata ja nõu anda. Selts tasub arstikulud ja järelevaatuse tulemu- sed jäävad ainult arsti ja kindlustatu teada. See uuendus annab elukindlustusele hoopis laiema sisu. Omades suure tähtsuse ka üldises rahva tervishoius, arstliku nõuande ühendamine elu- kindlustusega on eriti tervitatav.

Need laiaulatuslikud uuendused tähendavad määratu suurt edusammu ja töötavad anda suu- remat hoogu elukindlustuse kiirele levimisele meie kodumaal.

Kindlustusselts „EESTI“ 1930. aastal edukalt töötanud.

1929. a. saavutas Kindlustusselts „E e s t i“ kodumaa seltsidest kõige suurema preemiate juu- rekasvu. See edu jätkus ka 1930. a. ning seltsi preemiad tõusid läinud aastal 60.017.907 sen- dini (eelmisel aastal 51.591.146 senti). Seltsi vastutusel on tulekindlustusi üle 13.000.000.000 senti või arvult üle 30.000, pealeselle välismaalt saadud edasikindlustused. Liikmeid tuli aasta jooksul juure üle 5000, seega ulatub seltsi liik- mete arv üle 30.000 ja see liikmete arv on suu- rem kui ühelgi teisel ühisusel kodumaal. Pree- miate tagavarad oma ja edasikindlustajate arvel suurenesid aasta jooksul üle 10.000.000 senti. Erilist tõusu näitas elukindlustus, millisel alal selts just viimaste aastate jooksul on näidanud suurt juurekasvu. Kuigi tulekahjude poolest läi- nud aasta oli Eestis rekordaastaks, ei ole see „Eesti“ tegevusele avaldanud erilist mõju. Kah- jutasude summa ulatus 31.553.289 sendini.

Tolliteateid.

Tollikomitee otsusi mõnede kaupade tollimise kohta.

Tollikomitee tunnistas:

1. A. Sisseveotariifis.

Liim „Pelicanol“ t.t. § 71 p. 9 alla

kuuluvaks kui tärklise kliister (T. K. otsus nr. 4745 — 7. VIII 31. a.).

Vasest peadeta lusikad t.t. § 149 p. 1 alla kuuluvaks kui lusikad vasest, olgugi ilma peadeta (T. K. otsus nr. 4750 — 7. VIII 31. a.).

Malmist emailitud loputus- ja mustaveekausid t.-t. § 150 p. 4 alla kuuluvaks kui malmist teosed eraldi nimetamata (T. K. otsus nr. 4769 — 14. VIII 31. a.).

Autovedrud, terasest, t.-t. § 173 p. 7-c alla kuuluvaks (T. K. otsus nr. 4766 — 14. VIII 31. a.).

Paber trükitud mustringa, tapeedi taoline, kuid ilma tapeeti iseloomustava ääreta, tarvitav kohvrite sisemuse tapitseerimiseks, t.-t. § 177 p. 2-m alla kuuluvaks kui paber trükitud mustringa (T. K. otsus nr. 4771 — 14. VIII 31. a.).

Puuvillased silmkoetud kindad, millede nooled kinda sisemisele küljele puuvillaste lõngade paigutamise ja välispoolt puuvillase niidiga pikuti mööda noole äärt läbiõmblemise teel valmistatud, kinda äär palistatud, t.-t. § 204 p. 4-c + 10% alla kuuluvaks kui kindad ilustamata, palistatud (T. K. otsus nr. 4762 — 14. VIII 31. a.).

Virsikuterad, vabastatud kõvast kestast, t.-t. § 11 p. 3 märk. alla kuuluvaks kui virsikuterad kestata (T. K. ots. nr. 4822 — 21. VIII 31. a.).

Tennispallid t.-t. § 88 p. 1-d alla kuuluvaks kui pehmest kummist teosed kiuinete lisandusega (T. K. otsus nr. 4851 — 21. VIII 31. a.).

Elektrikorkide raudplekistkaitsetoos, värvitud, t.-t. § 154 p. 2 alla kuuluvaks kui raudplekist teos (T. K. otsus nr. 4830 — 21. VIII 31. a.).

Rauast nahaõmblemise masin t.-t. § 167 p. 5 alla kuuluvaks kui masin rauast, eraldi nimetamata.

Ühtlasi seletas tollikomitee, et t.-t. § 167 p. 10 alla kuuluvad ainult riideõmbluse masinad (T. K. otsus nr. 4832 — 21. VIII 31. a.).

Elektrišveissimisaparaat, millel küljes elektritransformaator, t.-t. § 169 p. 3 alla kuuluvaks kui elektriaparaat (T. K. otsus nr. 4836 — 21. VIII 31. a.).

Tollikomitee seletas, et autošassiide külge monteeritud laternad ja signaalaparaat tulevad tollida koos šassiidega kui tervik (T. K. otsus nr. 4839/4773 — 21. VIII 31. a.).

Tollikomitee otsustas kinnitada tollinõukogu otsuse, millega määrati rehepeksumasinatega ühes sisse toodud presendid, millel puudusid masinate valmistaja vabriku märgid, eraldi materjaali järgi tollitavaks ning tunnistati spetsifikatsioon mittekorralikuks, kuna presendid seal on tähendamata (T. K. otsus nr. 4772 — 14. VIII 31. a.).

Toiduainete turg.

London.

11. IX. Nisu, kaal — 496 Ingl. nl.	
Northern Manitoba	£ 21/10 ¹ / ₂
Hard Winter	17/
Rosario Santa	17/9
„ Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.	
Manitoba	19/
Austraalia	14/3
Kansas	16/9
„ Odrad, Kanada nr. 3, kaal —	
370 Ingl. naela	14/9
California, kaal — 420 Ingl.	
naela	35/6
„ Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela	
La Plata	11/—
Canada nr. 2	„
5. IX. Linad, cif.	
Riga Livonian Z. K.	33
Pärnu H. D.	29/10
Slanetz U/A Medium	40.—
„ Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
liri	68.0—86.0
Daani	68.0—70.0
Hollandi	57.0—61.0
„ Munad, kaal — 120 Ingl. naela	
Inglise	10.3—15.0
Daani	11.6—12.6
11. IX. Või.	
Daani	sh 124.—125.—
Läti	105.—
Leedu	104.—105.—
Eesti	106.—
Siberi	90.— 92.—
Uus Merimaa	111.—112.—

Hamburg.

11. IX. Nisu.	
Sisemaa, tonni eest	Rmk. 11.40—11.60
Manitoba, cif 100 kg. eest term.	fl. —
Western II, cif 100 kg. eest „	„ —
„ Rukis.	
Sisemaa, tonni eest loco	Rmk. 9.50—9.60
„ Kaerad.	
Sisemaa, tonni eest	„ 7.50—7.70
9. IX. Odrad, suve.	
Sisemaa, tonni eest	„ 8.70—9.10
„ Odrad, talve.	
Sisemaa, tonni eest	„ 8.60—8.70
11. IX. Suhkur.	
Hollandi, laadimisel	£ 7/1 ¹ / ₂
C. S. R. — do —	„ 6/7 ¹ / ₂
Poola — do —	„ 6/1 ¹ / ₂
Java, valge	„ 7/9
„ Riis, Burmah II, 50 kg. eest	„ 10/1 ¹ / ₂
„ Rasv.	
American Purelard	\$ 22 ¹ / ₄
Steamlard	„ 21 ¹ / ₂
Berliin.	
„ Või.	
Sisemaa või I sort	Rmk. 126.—
„ „ II „	„ 116.—
„ „ III „	„ 102.—
Eesti	„ 132.—133.—
Läti, punane	„ 134.—135.—
„ must	„ 130.—131.—
Soome	„ 134.—
Siberi	„ 126.—134.—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	29. VIII	31. VIII	1. IX	2. IX	3. IX	4. IX	5. IX	7. IX	8. IX	9. IX	10. IX
Frank . . .	123.97	123.97	123.98	123.97	123.96	123.95	123.95	123.95	123.95	123.95	123.95
Dollar . . .	4.8615	4.8618	4.8615	4.8613	4.8606	4.8594	4.8594	4.8594	4.8594	4.8598	4.8594
Rootsi kroon	18.15 ^{7/8}	18.158	18.15 ^{7/8}	18.15 ^{7/8}	18.16	18.158	18.158	18.158	18.158	18.158	18.161 ^{8/8}
Daani kroon	18.17 ^{7/8}	18.178	18.178	18.18	18.18 ^{1/8}	18.18 ^{1/8}	18.18	18.18	18.18 ^{1/8}	18.18	18.18
Norra kroon	18.17 ^{5/8}	18.17 ^{5/8}	18.17 ^{3/4}	18.17 ^{3/4}	18.17 ^{3/4}	18.17 ^{7/8}	18.17 ^{7/8}	18.17 ^{7/8}	18.17 ^{3/4}	18.17 ^{3/4}	18.178
Saksa mark .	20.48	20.49	20.51	20.51	20.52	20.52	20.53	20.58	20.60	20.74	20.83
Soome mark	193.07	193.10	193.20	193.20	193.17	193.17	193.17	193.15	193.12	193.12	193.05
Floriin . . .	12.0543	12.0556	12.0550	12.0603	12.0637	12.0587	12.0612	12.0550	12.0556	12.0512	12.0450
Liira	92.91	92.94	92.94	92.94	92.94	92.93	92.91	92.91	92.91	92.91	92.89
Helveetsia fr.	24.96 ^{5/8}	24.978	24.96 ^{5/8}	24.965	24.95 ^{5/8}	24.93 ^{1/8}	24.92 ^{1/8}	24.91 ^{1/4}	24.91 ^{7/8}	24.92 ^{5/8}	24.92
Tšehhosl. kr..	164.03	164.03	164.12	164.10	164.12	164.10	164.—	164.02	164.02	164.—	164.05
Belgia frank	34.85 ^{7/8}	34.87 ^{1/4}	34.88 ^{5/8}	34.885	34.99 ^{1/4}	34.90	34.89 ^{1/8}	34.898	34.90 ^{7/8}	34.92 ^{1/4}	34.94 ^{3/8}
Sillingid . . .	34.58	34.55	34.61	34.60	34.60	34.59	34.60	34.60	34.60	34.58	34.79
Pengo	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79	27.80	27.79	27.79	27.79	27.79
Latt	25.22	25.22	25.22	25.22	25.22	25.22	25.22	—	25.22	25.22	25.22
Litt	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75
Tšerv.	9.44	9.44	9.442	9.442	9.442	9.442	9.442	9.442	9.448	9.443	9.44 ^{3/8}
Besti kroon .	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.22	18.20	18.22	18.22	18.22	18.22
Höbe p/unts	12 ^{13/16}	—	12 ^{7/8}	12 ^{13/16}	12 ^{7/8}	12 ^{7/8}	12 ^{15/16}	13.—	12 ^{15/16}	13.—	12 ^{15/16}
Plaati p/unts	130/										
Kuld p/unts .											

	B E R L I N										
	28. VIII	29. VIII	31. VIII	1. IX	2. IX	3. IX	4. IX	7. IX	8. IX	9. IX	10. IX
Naelsterling .	20.478	20.478	20.483	20.481	20.481	20.481	20.476	20.475	20.475	20.475	20.475
Frank	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52
Dollar	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213
Rootsi kroon	112.70	112.72	112.74	112.74	112.74	112.74	112.72	112.72	112.72	112.73	112.73
Daani kroon	112.60	112.64	112.65	112.65	112.65	112.65	112.63	112.63	112.61	112.62	112.63
Norra kroon	112.62	112.64	112.65	112.65	112.65	112.65	112.63	112.62	112.61	112.62	112.62
Soome mark	10.60	10.60	10.60	10.60	10.60	10.60	10.60	10.60	10.596	10.602	10.60
Floriin	169.90	169.90	169.91	169.91	169.90	169.85	169.80	169.80	169.81	169.88	170.—
Liira	22.05	22.05	22.06	22.05	22.05	22.04	22.04	22.04	22.04	22.04	22.04
Helveetsia fr.	81.99	82.05	82.00	82.00	82.03	82.04	82.12	82.12	82.14	82.13	82.14
Belgia frank	58.74	58.74	58.75	58.72	58.70	58.67	58.67	58.66	58.66	58.63	58.60

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

	Kroonid.	Kroonid.
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga.		
Püülijahu:		
Rukkipüüli patent (à 50 kg.)	100 kg. 31.50	Granular poolsõre saiajahu (à 50 kg.) 100 kg. 43.00
„ harilik	„ 28.50	„ sõre . . . . . „ „ „ 45.00
„ № 3	„ 27.50	Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100 kg. 48.00—49.00
„Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)	„ 40.20	„ sõre, Ameerika ja Inglise „ 48.00—49.00
„Kalev“ . . . . . „ „	„ 38.00	„J. Puhk ja Pojad“ suurveski
„Taara“ . . . . . „ „	„ 37.00	Jahu: rukki . . . . . „ 16.20—17.00
„Kungla“ . . . . . „ „	„ 31.00	rukkipüüli . . . . . „ 27.50—31.50
„Sampo“ . . . . . „ „	„ 25.00	nisu, pehme —
Manna . . . . . „ „	„ 45.00	sõre . . . . . „ 25.00—45.00
Granular . . . . . „ „	„ 41.50	

A/S. Rotermanni teh.		100 kg.	Kroonid.			Kroonid.
Jahu: rukki		"	16.00—17.00	Kivisüsi, sepa	1000 kg.	30.00—31.00
" " püül		"	26.20—27.00	Koks, kütte	"	43.00—43.50
" " nisu, pehme — sõre		"	23.60—46.60	" gaasi, Tall. gaasivabrik	"	—
Nisu, Eesti		"	—	Kütteturvas (Riigi turbatööst.)	"	11.00
" külvi, suvi „Rubin“		"	—	Põlevkivi, I sort A fr. Kohla j.	"	6.10
Rukis, Eesti 118" holl. k. riigihind		"	15.00	" I " B	"	5.50
Kaerad, toidu, Eesti		"	—	" II " " " " " "	"	4.50
" " Vene		"	10.50—12.00	" III " " " " " "	"	2.50
Odrad, õlle, Poola		"	—	" asfalt, mastiks, netto	100 kg.	6.00
" toidu, Eesti		"	—	" fenolaat, netto	"	8.50
Herned, valged, Vene		"	—	Karbolineum A & B	"	15.00
" " Hollandi		"	—	" C, netto	"	13.50
Vikid		"	—	" D, netto	"	12.00
Ristikhein, punane, Siberi, külvi		"	—	Estobituumen-pigi D & E, netto	"	9.50
Riis, Burma II		"	31.00	" A, B ja C tünnides, brutto	"	9.50
Kartulid, eksport		"	—	" tooresõli, netto	"	6.00
Kartulitärklis „Supérieur“		"	28.00	" raskeõli	"	9.00
Siirup, kartuli, 420/0		"	32.00	" mootornafta	"	9.00
Glükoos		"	25.00	Imbutusõli A, netto, vaatides	"	9.00
Või, eksport, I sort	1 kg.	1.70—1.75	—	" B " " "	"	8.25
Margariin, välismaa	"	—	—	" C " " "	"	7.50
" kodumaa	"	0.87—1.00	—	Katuselakk, franko jaam, brutto	"	10.00
Kaseiin, Eesti	100 kg.	—	—	Raualakk, franko jaam	"	22.00
Juust „Schweitsi“, kodumaa	1 kg.	1.80—1.90	—	Raud, sordi	"	10.00
Munad, eksport, Is. (kast 360 tk.)	kast	23.40—26.10	—	" vits	"	15.20
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.25—1.70	—	" plekk	"	13.50—24.00
" " Inglise	"	1.20—1.45	—	" plekk, tsingitud	"	32.00—35.50
Kohv, Rio, Santos jne.	"	2.30—2.50	—	" talad	"	11.00—11.50
" Kesk-Ameerika sordid	"	3.10—4.80	—	Teras, Inglise	"	70.00—100.00
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	"	5.00—5.50	—	" Saksa	"	70.00—100.00
" " Orange Pekoe, Java	"	3.80—5.00	—	" vedru	"	22.00—24.00
" " Moning, Hiina	"	4.00—4.70	—	" talla, ree	"	—
Suhkur, peenike, valge, Saksa	100 kg.	25.50—26.25	—	Inglitina	"	300.—
" " " Tšehhoslov.	"	—	—	Seatina	"	45.00—48.00
" " " Poola	"	25.50—26.25	—	Vaskplekk, punane	"	160.00—200.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	"	—	—	" valge	"	150.00—180.00
jaam Irboska ja Narva	"	3.40	—	Tsinkplekk	"	70.00—75.00
" " Saksa	"	3.40	—	Masinaõli	"	26.00—27.00
" " Poola	"	3.40	—	" Poola	"	22.00—24.00
Heeringad, Yarmouth, „Matties“	tünn	40.00	—	" Ameerika	"	26.00—30.00
" " „Matfulls“	"	45.00	—	Mootorõli	"	35.00—43.00
" " Schoti „Matties“ 1931. a.	tünn	45.00—46.00	—	Autoõli, Ameerika	"	39.00—105.00
" " püük	"	60.00	—	" poola	"	45.00—50.00
" " Schoti „Matfulls“	"	—	—	Linaseemneõli	"	74.00—81.00
" " Norra	"	—	—	Värnits	"	76.00—83.00
Liha, sea, I sort	1 kg.	0.55—0.60	—	Tsilindriõli, Ameerika	"	34.00—35.00
Liha, looma, I sort	1 kg.	0.35—0.50	—	" Vene 280 ^o	"	33.00
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	12.50	—	" " 320 ^o	"	50.00—55.00
" " päevalille	"	12.00	—	" Ameerika 280 ^o	"	31.00—36.00
" " suhkrupeedi	"	5.00	—	" " 320 ^o	"	44.00—50.00
Jahu, päevalille	"	12.90	—	Nafta, Vene	"	11.75
Segajõutoit I s.	"	12.00	—	" Ameerika	"	11.75
" " II s.	"	10.80	—	" Poola	"	11.75
Sojatangud	"	14.00	—	Petrooleum, Vene, tsisternid ja	"	—
Nisukliid	"	7.00—7.50	—	vaadid	"	15.00—17.25
Maapähklikoogid	"	14.50	—	" Am., tsistern. ja vaadid	"	15.00—17.25
Sõdajahned	"	—	—	" Poola	"	—
Sõdajahu	"	—	—	" " "	"	—
Puuvillane riie Bjas, netto	meeter	0.47—0.58	—	Bensiin, Vene	"	35.60
" " Mitkal	"	0.34—0.43	—	" " II sort	"	33.00
Lina, Petseri, saatejaam	1000 kg.	—	—	Bensiin, Ameerika	"	35.60
" " Võru	"	—	—	" Riigi Põlevkivitööst. se-	"	—
" " Liivi	"	—	—	gatud valisbeniiniga au-	"	—
Õlilinaseemned, 90%, baas,	"	—	—	tode jaoks, franko Tallinn	"	27.50
saatejaam	"	—	—	Mootorpetrooleum	"	14.—
Linaseemned, külvi, 95% baas,	"	—	—	Pesusooda, kodumaa	"	8.00—9.00
saatejaam	"	—	—	Seebikivi	"	27.00—29.00
Kivisüsi, auru, Yorkshire,	1000 kg.	28.50—29.00	—	Värvid, nigros., veessulav, välism.	1 kg.	5.50
2 korda pestud	"	27.00—27.50	—	" tsinkvalge, välism.	"	0.70—0.75
" " Newcastle	"	—	—	" tinavalge, "	"	0.80
			—	" ooker, "	"	0.17 ¹ / ₄ —0.21 ¹ / ₂

Tallinna börsi kursisedel.

	Kroomid	
Väetisained, salpeeter, Tšiili	kott	20.00
„ superfosfaat 18—20%	„	5.10
„ Thomasjahu 15—16%	„	5.20
„ Lubjasalpeeter	„	19.50
Väetisained kaalisool, 40%	kott	10.30
Väetisained, kainit 12%	„	4.50
Väävelhapu ammoniaak	„	20.80
Lubjalämmastik	„	16.—
Fosforiit, Eesti, 25—27%	„	4.40
Leunasalpeeter, 26%	„	—
Nitrofoska	„	29.80
Segavosvorit	„	4.70
Paber, rotatsioon	100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda, ...		
„ pütt 170 kg. fr Tallinn	tünn	8.75
Kriit, loores	100 kg.	5.15—6.50
„ pestud	„	5.50—6.50
Kivitorv	„	11.50—12.60
Puutorv	„	20.00—26.00
Lubi	„	3.50
Kips, tükkides, franko vagun		
„ Irboska 1000 kg.		15.25
„ jahvatatud	„	24.40
„ krohvimise	„	36.60—42.70
Telliskivid, I s., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.		45.00—50.00
Silikaat I s., fr. vabrik	„	39.00—40.00
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)		130.00
Nahk, talla, Eesti	1 kg.	—

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pensid (d) loko 3.69, okt. 3.57, det. 3.61, jaan. 3.63, märts 3.72

Peekonsigade nädalahinnad Tall. 6.—12. sept 1931:		
Peekonsigade tapakaalud I sort II sort III sort		
60—72 kg	50 —	46.— mak'stakse
55—59,5 „ }	46.—	43.— siseturu
72,5—75 „ }		
50—54,5 „ }		
75,5—80 „ }	43.—	41.— hinnad

Juuremaks fondist I ja II sordi peekonsest eest tapakaaluga 60—72 kg. 5 kr.

Lina

Prahid:

Tallinn — Stettin	1000 kg. sh	22/6
„ — Ghent	1016 kg. „	18/—
„ — Dundee	„ „	32/6
„ — Belfast	„ „	47/6

Puumaterjalid

Standard

Tallinn — London	„ sh	37/6
„ — Hull	„ „	36/—
„ — Manchester	„ „	42/6
„ — Grangemouth	„ „	36/—
„ — Belfast	„ „	—
„ — Dundee	„ „	—
„ — Antwerpen	„ „	30/—
„ — Ghent	„ „	30/—
„ — Rotterdam	„ hfl.	20/—
„ — Amsterdam	„ „	20/—

Segakaup

Tallinn — Stettin	1000 kg. sh	18—25/—
„ — London	1016 kg. „	15—40/—
„ — Stockholm	1000 kg. rkr.	10—30
„ — Stettin	või tünn sh	1/6
„ — London	„ „	3/—

New-York	T.	5. IX 1931	7. IX 1931	8. IX 1931	9. IX 1931	10. IX 1931	11. IX 1931
1 dollar	O.	3.7370	3.7370	3.7370	3.7370	3.7370	3.7370
	M.	3.7520	3.7520	3.7520	3.7520	3.7520	3.7520
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18
	M.	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23
Berlin 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	89.30	89.30	89.30	89.30	89.30	89.30
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	9.40	9.40	9.4050	9.4050	9.4050	9.41
	M.	9.45	9.45	9.4550	9.4550	9.4550	9.46
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	100.05	100.05	100.05	100.05	100.05	100.00
	M.	100.55	100.55	100.55	100.55	100.55	100.50
Kopenh 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.85	99.85	99.85	99.85	99.85	99.85
	M.	100.45	100.45	100.45	100.45	100.55	100.45
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.85	99.85	99.85	99.85	99.85	99.85
	M.	100.55	100.55	100.55	100.55	100.55	100.55
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	14.62	14.62	14.62	14.62	14.62	14.62
	M.	14.77	14.77	14.77	14.77	14.77	14.77
Amsterd. 100 floriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150.60	150.60	150.70	150.70	150.70	150.80
	M.	151.40	151.40	151.50	151.50	151.50	151.60
Riig 100 latvi	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.05	72.05	72.05	72.05	72.05	72.05
	M.	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45
Zürich 100 helv. fr	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.80	72.80	72.85	72.80	72.80	72.80
	M.	73.35	73.35	73.40	73.35	73.35	73.35
Brüssel 100 belgat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	51.95	52.00	52.00	52.00	51.95	51.90
	M.	52.35	52.40	52.40	52.40	52.35	52.30
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50
	M.	19.70	19.70	19.70	19.70	19.70	19.70
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	11.05	11.06	11.06	11.06	11.06	11.05
	M.	11.15	11.16	11.16	11.16	11.16	11.15
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.45	52.15	52.45	52.45	52.45	52.45
	M.	52.85	52.85	52.85	52.85	52.85	52.85
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	65.30	65.25	65.25	65.30	65.30	65.30
	M.	65.80	65.75	65.75	65.80	65.80	65.80
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	41.85	41.85	41.85	41.85	41.85	41.85
	M.	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	37.20	37.20	37.20	37.20	37.20	37.20
	M.	37.50	37.50	37.50	37.50	37.50	37.50
Moskva 100 rubla (tšekk)	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	192.25	192.25	192.25	192.—	192.25	192.25
	M.	193.75	193.75	193.75	193.50	193.75	193.75
Danzig 100 guld-uaat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.60	72.60	72.60	72.60	72.60	72.60
	M.	73.15	73.15	73.15	73.15	73.15	73.15